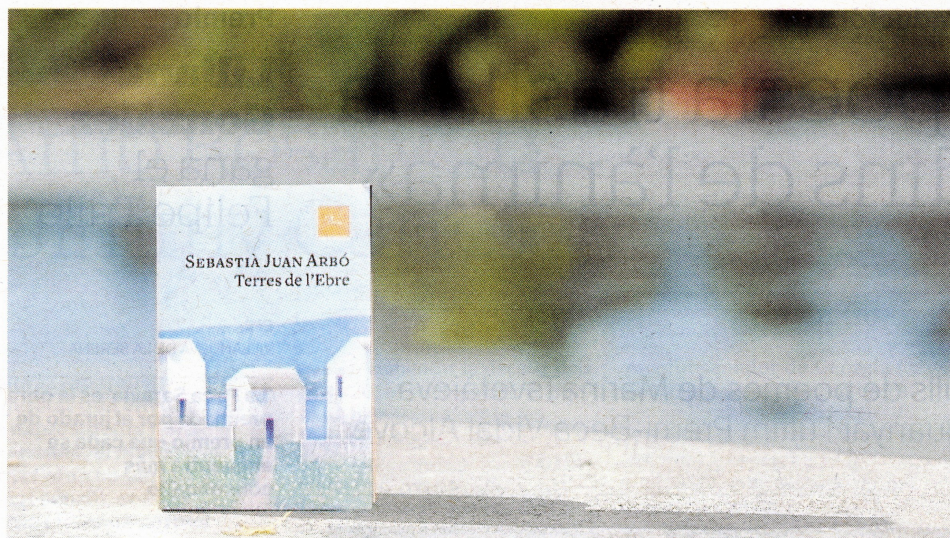

L'obra d'Arbó s'ha convertit en un clàssic de la literatura catalana. FOTO: JOAN REVILLAS

La novel·la que va donar nom a tot un territori

MARINA PALLÁS CATURLA
Periodista

Crítica

L'editorial Proa acaba de reeditar 'Terres de l'Ebre', de Sebastià Juan Arbó, un llibre fascinant sobre la duresa a la Ribera

L'editorial Proa acaba de reeditar un dels grans clàssics de la literatura ebrencana i probablement l'obra més icònica de Sebastià Juan Arbó, l'escriptor de l'Ebre per antonomàsia: *Terres de l'Ebre*. Per alguns, és considerada una de les grans novel·les catalanes de la primera meitat del segle XX.

La reedició que ofereix Proa és una benaurada oportunitat per descobrir o rellegir aquesta obra publicada el 1932, que narra la història de tres generacions de pagesos a la Ribera, al delta de l'Ebre, vora la població de la Ràpita.

En el transcurs del voltar de les pàgines, l'acció esdevé fluïda, acompanyada de no poques descripcions generoses sobre els espais, les costums i la duresa del treball. Els personatges seran paulatinament arrossegats per la fatalitat i la incomprendió: la incomunicació i la solitud acaben sent els grans protagonistes de la novel·la, en una història altament actual.

Terres de l'Ebre es va convertir dècades més tard en el llibre que va aconseguir una gesta inèdita i colossal: donar nom, ni més ni menys, a tot un territori d'identitat pròpia. Tot i així, no és cap

assaig, ni estudi: és una novel·la que avança enmig d'un paisatge inhòspit («de terra dura»), que fa moure els personatges, i que va evolucionant fins desencadenar en un tràgic final. És de gran duresa; cap lector en sortirà il·lès.

Com diu el rapitenc Emili Rosales, director editorial de Grup 62 i un gran estudiós d'Arbó, a qui va arribar a conèixer en persona, «és realment una novel·la fascinant d'un autor que té la capacitat de posar uns personatges en alta tensió i a la vegada de descriure un paisatge, però no d'una manera innocent sinó també en conflicte amb la trama de la novel·la i una visió del món pròpia».

«Arbó es torna un clàssic, un autor que es reedita constantment i que, en canvi, sempre diu coses noves»

Emili Rosales

Rosales va tenir cura entre els anys 1992 i 1994 de les Obres Completes d'Arbó (Columna) i hi va dedicar nombrosos articles i estudis. «Arbó es torna un clàssic, un autor que es reedita constantment i que, en canvi, sempre diu coses noves», reflexiona.

La presentació de la reedició del llibre va tenir lloc fa uns dies a bord del llagut Lo Sirgador, en un passeig pel riu Ebre des de Tortosa. Va comptar amb la participació de l'editor i també de l'historiador i escriptor Josep Pitarch.

Altres obres d'Arbó per descobrir-lo i redescobrir-lo són *L'inútil combat* (1931), traduït al castellà, italià, francès, alemany i holandès, *Camins de nit* (1935) i *Tino Costa* (1947). També va ser autor de diverses biografies, entre les quals destaquen la de Jacint Verdaguer i la de Miguel de Cervantes. Va traduir obres de Chateaubriand, Stendhal i Puixkin, entre d'altres.

Un llibre es torna clàssic quan perdura a través del temps, quan la seua lectura no envelleix malament perquè els temes exposats són universals i sempre actuals. I és en tot allò clàssic que trobem el que som en l'actualitat. Apuntin-se'l.